Despre cărți, copii și voluntariat

De câteva luni, sunt voluntară la o asociație națională, care se numește *Nati per leggere* (*Născuți pentru a citi).* Nu am stat nicio clipă pe gânduri, atunci când mi s-a propus să fac parte din echipa de cititori voluntari, pentru că m-a entuziasmat ideea de a le citi povești copiilor, în biblioteca pe care am amenajat-o în orașul nostru (unde are loc întâlnirea săptămânală), în sălile de așteptare din cabinetele de pediatrie, în școli sau în spitale. Sunt convinsă, și nu mă bazez doar pe intuiție, ci pe studii realizate de către pediatri și psihologi infantili, că, un copil care iubește cărțile, va deveni un adult fericit care va iubi lumea. Un copil care crește, privind mai mult o bibliotecă decât un ecran, nu va fi, nicidecum, un om mare, care va privi în jur, distrat și nepăsător, indiferent la întrebări și surd la răspunsuri. Când un copil crește citind sau ascultând povești, va înțelege, atunci când va fi mare, că, fiecare carte "devorată", a fost ca o expediție unică, spre cucerirea "Everestului" său interior.

În alt fel de termeni, de specialitate, echipe de pediatri și psihologii au demonstrat că lectura cu voce tare e la fel de importantă ca lectura interioară, numit și endofazică, iar beneficiile ei sunt atât de evidente, încât încurajarea citirii a devenit o parte esențială a îngrijirii unui copil.

Un copil care aude puține cuvinte, în primele luni de viață, va ști puține cuvinte, la 3 ani. Dimpotrivă, copiii care sunt obișnuiți, chiar dacă foarte mici, să asculte povești, vor avea o proprietate a limbajului mult mai dezvoltată, dar și o capacitate de concentrare mult mai mare. În plus, lectura cu voce tare nu are efecte doar la nivel cognitiv, dar și afectiv. Timpul petrecut împreună cu părinții, citind, devine o placere, iar copiii ajung să asocieze cărțile cu bucuria. Mai mult, cărțile îi vor ajuta să-și controleze sau să-și exprime emoțiile, negative sau pozitive. De asemenea, probabilitatea ca aceștia să devină cititori pasionați la maturitate crește semnificativ în acest mod.

Născuți pentru a citi este o inițiativă pedagogică și culturală, non profit, care s-a născut, în Italia, în 1999, după modelul american *Born to read,* din colaborarea dintre Asociația Italiană a Bibliotecilor, Asociația Culturală a Pediatrilor și Centrul pentru sănătatea copilului. Scopul principal este acela al promovării lecturii cu voce tare, în rândul copiilor cu vârste cuprinse între 6 luni și 6 ani. Studiile au demonstrat că este important să “intervii” asupra dezvoltării intelectuale a copilului, încă din primele luni de viață, pentru că, ceea ce se face după 6 ani, devine un proces mai lent, anevoios și nu are, întotdeauna, beneficiile dorite. Rolul voluntarelor nu este doar acela de a citi, cu voce tare, copiilor, dar mai ales de a explica părinților importanța unui ritual , ca cel al lecturii, de a-i asigura că este absolut normal ca un copil, la 9 luni , să “citească” o carte, gustând-o, spre exemplu, sau ca la 3 ani, după 10 minute de lectură, un copil să se ridice și să ia de pe raft o altă carte, care îl atrage mai mult.

Aștept cu nerăbdare vinerea după-amiază, când are loc întâlnirea noastră săptămânală la Biblioteca *Nati per leggere.* Părinții, împreună cu copiii, se așază pe pernele moi și comode, răspândite printre rafturi, copiii își aleg cărțile preferate pe care, la început, le vor citi mămicile sau tăticii, și se lasă purtați într-un alt univers, imaginar, în care se simt invincibili, siguri, protejați de vocea mamei și de puterea fanteziei.

Apoi, e rândul voluntarelor să citească, cu voce tare, în mod expresiv și cu intonație. Îmi place să văd în fața mea copii curioși, întrebători, sclipitori, cu priviri frenetice și mirate, în fața unei cărți noi, nerăbdători să descopere o poveste, ca și cum ar descoperi misterul universului! Fiecare are cartea lui preferată, are o poveste, pe care vrea s-o audă la nesfârșit, are perna lui preferată, colțul lui preferat, are un prieten de joacă, cu care împărtășește, în cele câteva ore petrecute în bibliotecă, un alt fel de joc, cel al cuvintelor, inepuizabil și niciodată plictisitor. Copiii vin cu plăcere și nu mai vor să plece. Unii spun că nu vor să lase singure cărțile …

Atunci când mergem în sălile de așteptare ale cabinetelor de pediatrie, unde am amenajat mici biblioteci ambulante, copiii sunt atât de curioși să ne asculte poveștile, încât uită de

febră, iar părinții uită de nopțile nedormite. Sinceră să fiu, cred că ne așteaptă mai mult părinții, care pot să se relaxeze, atât timp cât copiii sunt ocupați să descopere ce năzbâtii au mai făcut personajele lor preferate din cărțile “călătoare”.

De fiecare dată când o mamă mă întreabă de ce am ales un astfel de voluntariat, îi răspund povestindu-i experiența mea personală, ca mamă. Băiatul meu are aproape 11 ani și îi citesc încă seara, înainte de a adormi. E modul nostru ritualic de a ne spune *noapte bună.* Când era mic, o poveste devenea nesfârșită, pentru că punea mii de întrebări și inventa mii de finaluri, cu o imaginație inepuizabilă, aceeași cu care inventează și acum, atunci când, vinerea, vine cu mine la bibliotecă, devine și el voluntar și citește copiilor mici povești, mereu aceleași, dar mereu altele.

Un mare scriitor, pedagog și jurnalist italian, Gianni Rodari, a scris, acum 50 de ani, un decalog adresat părinților, despre greșelile pe care aceștia le fac frecvent și care nu fac altceva decât să-i îndepărteze pe copii de cărți. Una dintre ele este aceea de a refuza să-i citești copilului povești, atunci când ți-o cere, pentru că e considerat un drept dobândit la naștere. Nu e, oare, *născut pentru a citi*?